

*La Grande Dame
van de sigarenfederatie*

ANN-PASCALE MOMMERENCY

Het is nu ruim een jaar geleden dat de Kortrijkse Ann-Pascale Mommerency aangesteld werd als directrice van Fecibel, de federatie van de sigarenindustrie in België en Luxemburg. Zij nam hierbij de functie over van de Antwerpenaar Roger Brems, die een kleine 10 jaar aan het roer stond van deze beroepsorganisatie.

De goedlachse Ann-Pascale is een heuse duizendpoot: ze is eventmanager, bestuurder van UNI-ZO, raadvrouw aan het arbeidshof, gastdocent aan HOWEST, maar ook de voorzitter van de vzw Vlas- en Kantvrienden die waken over de bewaring van het vlaserfgoed in al zijn aspecten. Ik tref Ann-Pascale, kleindochter van twee vlassers, aan de gouden rivier de Leie in haar thuisbasis Kortrijk. We doen samen een tour door de stad en spreken voluit. Zo rijden we langs ‘Texture Kortrijk’ het plaatselijke vlas- en textielmuseum. Eventjes hebben we het over de raakpunten tussen de sigarenindustrie en de traditionele vlasambachten. De vlasnijverheid zette de streek rond Kortrijk in de 19de eeuw op de wereldkaart, net zoals de handgemaakte sigaren dit nu nog doen met steden als Havana, Estelí en Santiago de Caballeros in het Caribisch gebied.

AG: FECIBEL is de afkorting van ‘Fédération de l’industrie du cigare en Be et Lux’, wat doet deze organisatie exact?

AP: Kort gesteld is dit de belangenbehartiger van een groep sigaren-bedrijven die zowel in België als Luxemburg actief zijn.

AG: Wat houdt uw functie in?

AP: Ik ben aangesteld als directeur, laat ons zeggen het centrale aanspreekpunt bij vragen, het verschaffen van advies,...

Ik treed op als woordvoerder namens de leden en ben het aanspreekpunt voor overheden, externe partijen en dit in nauw overleg met de leden. Huidige trends/media/politieke agenda’s en beslissingen opvolgen en mijn netwerk laten valideren. Nauw contact houden met de leden door rapporten te maken, meetings, gezamenlijke standpunten formuleren. Ik volg ook alle financiële en administratieve zaken op en centraliseer cijfers beschikbaar mbt de markt. Werk genoeg dus (lacht).

AG: Hoe ziet de dag van de directeur eruit?

AP: Nooit hetzelfde (lacht), ik volg eerst en vooral de agenda’s op, op alle overheidsniveaus betreffende gezondheid, financiën en economie, en ook de media hieromtrent. Zo hou ik ook een oogje op de wekelijkse plenaire vergadering van het parlement en vooral de eindstemming over de decreten, resoluties en moties. En zoals je weet zijn het woelige tijden voor de tabakssector. En vanuit deze informatie willen we als federatie een hand reiken aan de overheid om de beslissers de sector te laten kennen en om de wetgeving in de juiste context te gieten.

AG: Eind 2022 werd het Interfederaal Anti-Tabaksplan voorgesteld, waarbij alle Belgische gewesten streven naar een rookvrije federatie. Wat zijn hiervan de mogelijke gevolgen?

AP: Ja, eerst en vooral is het betreurenswaardig dat de overheid ons niet geconsulteerd heeft, noch de sector. Als overheid zou je de nodige informatie moeten inwinnen rond een bepaald item/probleem alvorens, na een onderbouwd debat gebaseerd op feiten, tot een gerechtvaardigde besluitvorming komen. Meerdere voorstellen zijn totaal niet realistisch als het over sigaren gaat en dit door een duidelijk gebrek aan kennis van de werkvloer. Sigaren zijn geen massaproducten maar een krimpende nicheproduct in de tabaksmarkt. Met een enorm scala aan modellen, maten, merken, soorten verpakkingen en prijzen, vragen sigaren en cigarillo’s om een geheel geëigende fabricage-aanpak die niet te vergelijken is met de productie van bijvoorbeeld sigaretten. De meeste sigaren worden in kleine series machinaal vervaardigd of zelfs met de hand gerold. Sigaren hebben ook een totaal andere doelgroep.

AG: Je spreekt dan over een ander type consument dan van sigaretten?

AP: Sigarenrokers hebben hun eigen consumentenprofiel. Het zijn meestal mannen boven de 35, veelal opgeleide mensen die een goed geïnformeerde keuze kunnen maken en selectief, bewust en met mate sigaren consumeren. De sigaren-consument is bijgevolg niet de jongeren-doelgroep die de overheid met de vooropgestelde maatregelen op het oog heeft. De jongere niet-roker moet beschermd worden, de sigarenrokers daartegen hoeven niet gemarginaliseerd te worden.

AG: Heden zijn verhoogde accijnzen, track & trace, plain-packaging en display-ban hot items in de tabakswereld, hoe zit het daarmee bij de sigaren?

AP: Inzake accijnzen zijn we nog aan het bekomen van de recent ingevoerde accijnsverhoging van 1 april 2022. We hebben geluk dat de accijnzen op sigaren lager liggen dan op andere tabaksproducten. Een evidentie gezien het andere productieproces waar veel handwerk mee gemoeid is. Een accijnsverhoging zou ook moordend zijn voor de cigarillo’s industrie. Wist je dat 95% van alle cigarillo’s die in België worden verkocht ook hier geproduceerd worden. Bij stijgende accijnzen zouden cigarillo’s, en zeker ook sigaren, uit de markt worden geprijsd en wordt de consument richting goedkopere basisproducten geduwd.

Wat betreft track-en-trace, dit is een implementatie van een Europese richtlijn van 2014 (TPDII 2014/40/EU) met als doel de illegale handel van tabaksproducten te bannen door alle tabaksproducten te registreren en te traceren met een unieke code op elke individuele verpakking. Voor sigaretten en shag werd dit ingevoerd vanaf 2019. Wat betreft sigaren, cigarillo’s, waterpijptabak en nieuwsoortige tabaksproducten moeten deze vanaf 20 mei 2024 aan deze verplichtingen voldoen. De code zou de volgende informatie moeten bevatten: de plaats en datum van productie, het tracé en de timing van de verwerking vóór de productie, de beschrijving van het product, de beoogde afzetmarkt voor de detailhandel en de beoogde verzendingsroute. Bijzonder is dat dit platform van ‘Incert’, die de codes toekent, de naam ‘Havana’ meekreeg. Wij streven er heden naar dat deze traceerbaarheid zich beperkt tot de eenheidsverpakking (kist of sleeves) en niet per sigaar want dit zou gekkenwerk betekenen voor de productielijnen. En dat de traceerbaarheid uiteraard stopt bij de winkelier (bij levering door de groothandel), zodat de winkelier ze niet individueel moet uitscannen. Helaas kost de implementatie van de track-en-trace de fabrikant en verdelers hopen geld en tijd, en helaas staat daar niks tegenover, geen nikkel return. Het blijft ook steeds een opleiding van personeel vergen.

Neutrale verpakking of plain-packaging, ook onderdeel van de EU-richtlijn TPDII uit 2014, werd in 2020 in België ingevoerd voor sigaretten, roltabak en waterpijptabak. Gelukkig werd er toen een uitzondering gemaakt voor de categorie sigaren, zoals beschreven in de Europese

product richtlijn. Gelukkig maar, beeld je in dat alle sigarenverpakkingen en kisten er allemaal hetzelfde uitzien. Dit zou betekenen dat je de diversiteit naar beneden haalt. En dat de mensen bijvoorbeeld enkel bekende merken nemen, of gewoon naar de prijzen kijken.

We mogen niet vergeten dat al die constante aanpassingen opgelegd door de wetgever de tabaksspecialzaken steeds weer financieel belasten. Als men verder gaat met verstrengen zal de winkelier, en dus ook de consument, daar de dupe van zijn. Je trekt de lokale markt van een gespecialiseerd product naar beneden. Een disproportioneel zware maatregel, die niet in verhouding staat tot de markt.

Dit brengt ons ook naar de bewuste displayban: het is absoluut noodzakelijk dat de volwassen consument zijn product op het verkooppunt kan identificeren om verwarring en fouten te voorkomen. Sigaren zijn geen aantrekkelijke producten voor jongeren en niet-rokers. Het uit het zicht plaatsen van deze producten draagt maar weinig bij aan de volksgezondheid.

AG: Daarnaast zijn er nog heel wat terreinen waar de tabaks-wereld gevisieerd wordt.

AP: Ja, zoals een soort ‘peukenbelasting’ (Single Use Plastic EU richtlijn die er aan komt) waarbij de waste zou doorgerekend worden aan de klant. Maar ook op corporate niveau zijn er nog problemen. Zo

hebben banken en verzekeringsmaatschappijen ‘tabak’ op de zwarte lijst geplaatst, onder de mom van een eigen ‘deontologische’ code. Zo zijn er banken die een einde stelden aan hun financierings- en investeringsactiviteiten voor tabaksbedrijven. Zo is er een tabaksbedrijf dat laatst in Frankrijk een groot aantal wagens wilde leasen en tegen de muur liep bij meerdere leasingbedrijven. We mogen niet vergeten dat er onrechtstreeks meer dan 10.000 mensen werkzaam zijn in de Belgische tabaksnijverheid die ook getroffen worden door dergelijke draconische maatregelen. Overigens wil het anti-tabaksplan het rookverbod dat nu al bestaat uitbreiden tot publieke gebouwen. Men wil het vanaf 2025 uitbreiden naar openbare plaatsen in de buitenlucht waar kinderen aanwezig zijn, zoals dierentuinen, pretparken, kinderboerderijen en speeltuinen. Zo wil ze ook het aantal verkooppunten van tabak terugdringen en de verkoop achter de toog in cafés en op festivals verbieden. Begrijpen wie begrijpen kan!

AG: AromaG heeft ook héél wat Nederlandse lezers. Hoe evolueert de wetgeving daar?

AP: Nederland voert doorgaans een veel strenger anti-tabaksbeleid dan wij. Ze werden hiervoor zelfs recentelijk gelauwerd door de WHO. Momenteel wil men zelfs een stop invoeren op nieuwe tabakswinkels. We kijken als landen sterk naar elkaar, ook de overheid kijkt helaas naar Nederland.

AG: Je bekleedt deze functie nu ongeveer een jaar, heb jij een andere aanpak dan je voorganger?

AP: Ik ben inderdaad al bijna 1,5 jaar aangesteld. Ik heb een totaal andere aanpak dan mijn voorganger, maar de tijden zijn ook enorm veranderd. Dankzij het fameuze artikel 5.3 is communiceren met overheden en politici niet zo evident. Ik heb een 15-tal jaren op kabinetten zowel op nationaal als Europees niveau gewerkt en ken het politiek en diplomatiek spel goed. Maar ik kom niet uit de tabakssector zoals mijn voorganger. Dat heeft voor- en nadelen. Ik ben gevraagd omdat ik een ruim netwerk had en omdat men voor cruciale tijden staat op wetgevend vlak. Mijn voorganger heeft daar nooit in geïnvesteerd, nu kan je niet meer anders. De vakkennis heb ik met dank aan velen in de sector opgedaan en ik heb ook een super board en voorzitter bij wie ik altijd terecht kan. Is dit een evidente sector? Zeker niet! En ik ben ook op een heftig moment in deze sector gestapt. We staan op één jaar voor verkiezingen op alle niveaus. Het belooft dus nog een zeer pittige periode te worden, maar ik ben een fast learner en ben er meer dan ooit klaar voor.

AG: Ben jezelf ook een gepassioneerde sigarenliefhebber?

AP: Ik ben zeker een liefhebber al moet ik toegeven dat dit eerder bij toeval gekomen is. Ik ergerde me mateloos dat er voor vrouwen alleen maar tupperware -of kookclubs bestonden. Ik had veel ondernemende vriendinnen die zeiden dat een bijeenkomst na een drukke werkdag voor dames niet bestaand was. Naar aanleiding van een artikel in Paris Match over de jaarlijkse prijsuitreiking van de prestigieuze titel van ‘Hombre del Habano’ op het Habanos Festival in Cuba werd ik getriggerd. Alleen de titel ‘l’homme de l’année est une femme’, vond ik cool. Het beeld van de toen nog onbekende Belgische dame erbij was stijlvol en straalde power uit. Per toeval leerde ik die dame, Dominique Gyselinck, kennen en we hadden onmiddellijk een klik. Zij beloofde me te coachen in de ruime wereld van de sigaren. Ik zag daarin potentieel (nu al een 6 tal jaar geleden) om een sigarenclub op te richten in mijn thuisstad (nvdr. de Smokeuses) met louter vrouwelijke ondernemsters. Ondertussen zijn we in enkele steden actief. We werden hierdoor ook overstelpt door media en ik geef toe dat wanneer we met de club ergens zijn we veel verwonderde blikken zien. Een vrouw die sigaren rookt is nu eenmaal niet de standaard. Uiteraard is dit een leerproces en kan je pas na enkele jaren smaken en voorkeuren goed vergelijken. Net zoals bij wijn of andere artikelen met geschiedenis. Ik kan enorm genieten om na een stressvolle dag een sigaar te roken, lekker relax.

AG: Is het opportuun om positief te blijven met al die beperkingen en betuttelingen van de overheid?

AP: Ik ben een positief ingesteld persoon, maar ik geef toe dat ik enorme bewondering heb voor de drive van onze ondernemers want evidente tijden zijn het zeker niet. We blijven erop hameren en ik probeer er alles aan te doen om beslissingen die er genomen worden te laten toetsen aan de realiteit. Men maakt in Brussel (op eender welk niveau) zeer eenzijdige beslissingen die niet gestaafd zijn en dit in

een Europa waar men zou moeten opteren voor een democratisch besluitvormingsproces. We willen gewoon dat politici vooraleer ze besluiten nemen, met de sector praten, zich informeren, ter plaatse de situatie bekijken en niet alles op één hoop gooien. Een massaproduct verdient een andere aanpak dan een handmade product op een niche-markt. Ook de doelgroep is belangrijk. Voor elke zelfrespecterende politiekeer zou dit een evidentie moeten zijn: informeren, analyseren en dan concluderen. Dit is gewoon de basis van alles. Dit is geen kwestie van lobbyen of iets anders, dat is gewoon analytisch denken en neutraal een situatie bekijken. Bovendien is het woord ‘betutteling’ ook wel ergens juist. Als je het profiel bekijkt van dé sigarenroker, dan ben ik van mening dat zo’n consument zelf keuzes kan maken, hiermee verstandig omgaan, en dat onze sigarenspecialzaken hierbij een rol kunnen spelen door de nodige informatie over het product te verschaffen. Er is ook niets mis met genieten, altijd met mate!

AG: Als Belgische en Luxemburgse belangenvereniging, maken jullie ook deel uit van ECMA, European Cigar Manufacturers Association?

AP: Klopt! Als je weet dat het merendeel van onze wetgeving via Europa komt, dan is een Europees overleg belangrijk. Er is een zeer nauwe samenwerking met ECMA maar ook met mijn collega-directeurs van de andere landen. O.a. op de ECMA meetings zien we elkaar ook een paar keer per jaar en/of er zijn bilaterale contacten. Er is een wisselwerking die waardevol is. De evoluties in andere landen zijn ook voor ons soms alarmsignalen en omgekeerd.

AG: Een moeilijke vraag aan iemand die staat voor de gehele sigaren sector, heb jij enkele favoriete sigaren/modules?

AP: Hmmm inderdaad geen evidente vraag. Ik heb het voordeel met bedrijven te werken die topsigaren produceren en dus ben ik meestal zeer verwend. Ik leer ook nog dagelijks bij. Bovendien hangt wat ik graag rook af van de mood van het moment. Ik hou van het verkennen en paren van sigaren. Ik ben een ferme madam en daar hoort uiteraard een ferm module bij (lacht).

AG: Jij straalt een enorme levenslust uit, wat is je favoriete moment?

AP: Ons jaarlijks verlof in Zuid-Afrika blijf ik koesteren. Sinds corona heb ik ook de passie voor het koken ontdekt. Koken voor vrienden en genieten van een goede babbel met een goede sigaar en dito glas wijn zorgen voor een perfecte avond. Laat ons zeggen dat alle terroirproducten me kunnen bekoren, dus ook een goede koffie. In Zuid-Afrika komt dat allemaal samen. Ik ben niet de enige die dat daar gevonden heeft!

AG: Ann-Pascale, dank voor de fijne middag, voor de vriendschap, voor je enthousiasme en je inzet voor de sigarenwereld.